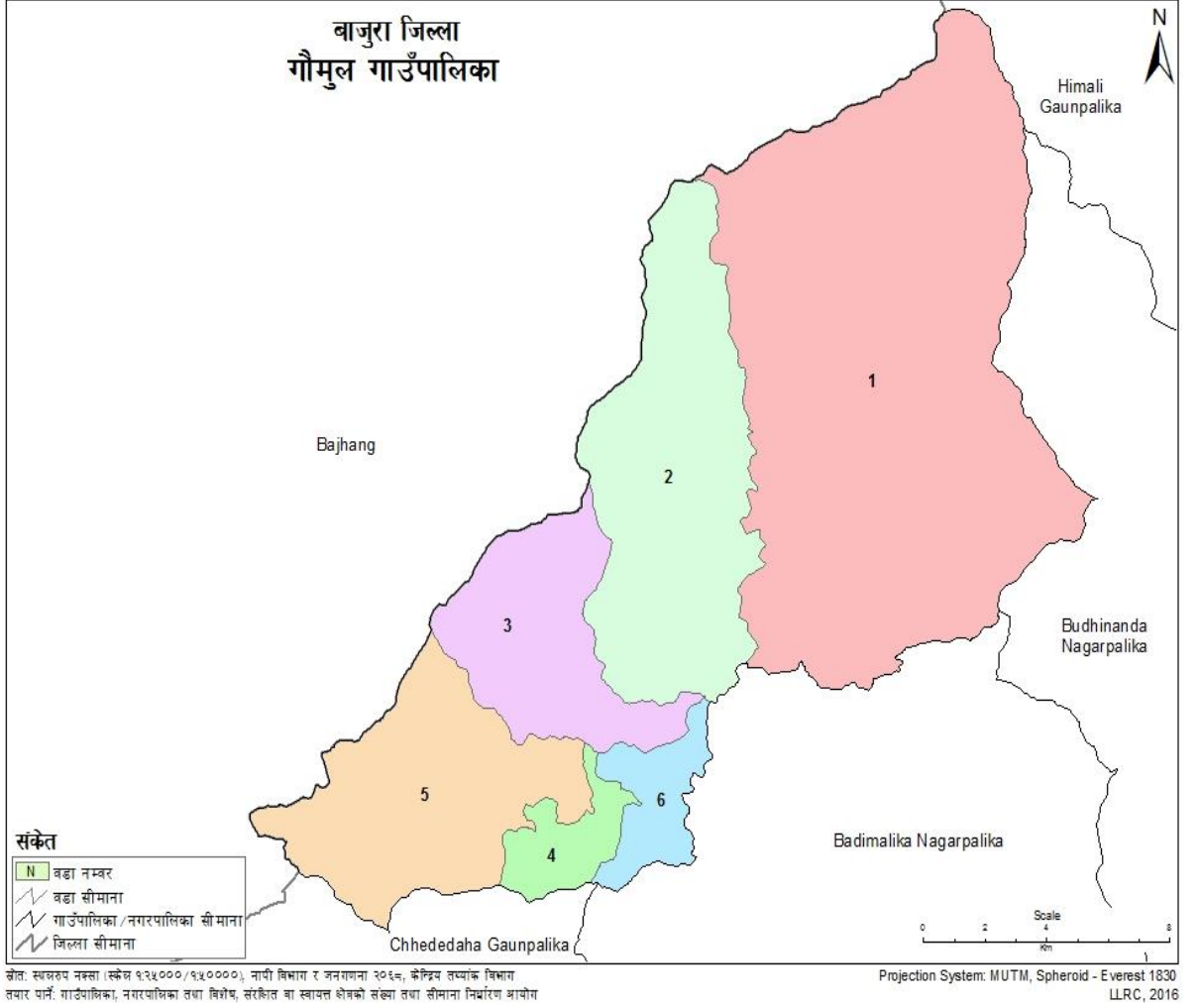

स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना

(Local Disaster and Climate Resilience Plan)

गौमुल गाउँपालिका

बाजुरा जिल्ला

तयार गरेको मिति : २०७९ साल जेठ महिना

गौमुल गाउँपालिका

गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

घटमुना, बाजुरा

मिति: २०७९।०२।३०

कृतज्ञता ज्ञापन

हाम्रो देश प्राकृतिक जैविक एवं सांस्कृतिक र भाषिक विविधताले युक्त कठिन भौगोलिक बनावट भएको देश हो र जलाधारयुक्त अवस्थाको विद्यमानता हाम्रो मौलिक स्वरूप हो । हिमालि जिल्लाको रूपमा रहेको बाजुराको विकट गाउँपालिका गौमुल पनि वर्षेनी वाडी पहिरो, आगलागी, हिमपात, असिना, हावाहुरी चट्याङ, सुक्खा खडेरी जस्ता तैवी प्रकोप साथै सवारी दुर्घटना सहायक प्रकोप बाट पनि ठुलो धनजन र भौतिक सम्पतिहरूको क्षतिहुन पुगेको छ ।

विपद् जोखिम व्यवस्थापन एक बहुआयामिक क्षेत्रहरूको समान भूमिका पश्चात विपद् तथा यसको प्रभावको न्युनिकरण गर्ने प्रक्रिया हो । संघीय, प्रदेश र स्थानीय सरकारको महत्वपूर्ण कार्यका रूपमा रहेको विपद् न्युनिकरण एवं व्यवस्थापनका लागि यस गाउँपालिकाको विपद् जोखिम न्युनिकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७५ तर्जुमा भई संस्थागत व्यवस्था गरिएको छ । विपद् पूर्व र पछिको व्यवस्थापन एवं प्रतिकार्य योजनामा वैकल्पिक व्यवस्थापनको सोचको कमिले हामिले क्षेत्री भोगेको विगतका ज्वलन्त दृष्टान्तहरूको हामी माझ कहाली लाग्दो स्मरण छुदैछुन ।

विपद् व्यवस्थापनको सही र प्रभावकारी अनुरूपको कार्ययोजना कार्यान्वयनले कतिपय अवस्थामा हामि जोखिमको रोकथाम तथा नियन्त्रण गर्न सक्षम हुन्छौं त कतिपय अवस्थामा यस्ता प्राकृतिक विपद् हाम्रो मानविय नियन्त्रणका प्रयास भन्दा फरक र अनियन्त्रित वन्न सक्छ । तर पनि दैवी प्रकोप पूर्व तयारी र प्रतिकार्य योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरी क्षेतिलाई न्युनिकरण एवं व्यवस्थापन गर्न विभिन्न निकायहरूको एकिकृत प्रयास र स्रोत साधनको परिचालन गरेर धनजनको क्षतिहुन नदिनु हाम्रो यथार्त कर्तव्य र दायित्व हो ।

यस गाउँपालिकामा हुन सक्ने सम्भावित विपद्हरूको सामान्यीकरण न्युनिकरण एवं व्यवस्थापनमा गाउँपालिकाको विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७८ सक्षम हुने छ भन्ने आसा राख्दै यस योजनाको निर्माणमा सघाउ पुर्याउने सरोकारवाला निकाय एवं सघ संस्था लगायत सबै प्रति कृतज्ञता प्रकट गर्दछु ।

अन्तमा, यस गाउँपालिकाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७९ लाई कार्यान्वयन तहमा धनजनको क्षेतीहुन नदिन र यसको प्रभावकारी कार्यान्वायनमा सम्बद्ध राजनीतिकदलहरू, सरकारी तथा गैर सरकारी कार्यालयहरू पत्रकार तथा आम गाउँवासिहरूको प्रतिबद्धतापूर्ण ध्यान जानेछ भन्ने विश्वास लिएको छु ।

(हरी बहादुर रोकाया)

प्रमुख

गौमुल गाउँपालिका

घटमुना, बाजुरा

गौमुल गाउँपालिका गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय घटमुना, बाजुरा

मिति: २०७९।०२।३०

मन्तव्य

नेपाल उतरी हिमाली जिल्ला अन्तरगत बाजुरा जिल्लाको गौमुल गाउँपालिकामा प्रकोपजन्य विपद्का कारण वर्षेनी धन जनको क्षेति हुने गरेको छ । यस गाउँपालिकामा खास गरि वाडी पहिरो, आगलागी, हिमपात, असिना, हावाहुरी चट्याङ, सुक्खा खडेरी जस्ता तैवी प्रकोप साथै सवारी दुर्घटना सहायक प्रकोपको रूपमा देखा प्रदै आएको छ ।

विपद् पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले विपद् पुर्व, विपद्को समस्या र विपद् पश्चातको विभिन्न क्रियाकलापमा संलग्न हुने निकाय र अधिकारीहरुको जिम्मेवारी दायित्व र भुमिका स्पष्ट गरि समग्र विपद् व्यवस्थापन कार्यलाई समन्वयात्मक एव प्रभावकारी तवरले कार्यान्वायन गर्ने मार्ग प्रशस्त गर्दछ । गाउँपालिकाको विपद् पुर्वतयारी प्रतिकार्य तथा व्यवस्थापनलाई विकास प्रकृत्यामा मुल प्रवाहिकरण गर्नका लागि गाउँपालिका स्थित विकास साझेदार संघ सस्था तथा परियोजनागत क्रियाकलापलाई एकिकृत गर्दै दिगो विकासका लागि विपद् व्यवस्थापन र वातावरण मैत्री स्थानीय शासनको प्रारूपलाई कार्यान्वायन गर्न सके गाउँपालिकाको विकासलाई अधिक रूपमा सार्थक तुल्याउन सकिन्छ ।

अन्तमा यस गाउँपालिकाको विपद् पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई तयार गर्न प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष रूपमा सहयोग पुर्याउने सम्बन्धित निकाय, राजनैतिक दल, गैर सरकारी संस्था, नागरीक समाज सबैलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु । साथै यो योजना निर्माणका लागि लगातार प्राविधिक सहयोग गर्ने आई एन एफ नेपाल बाजुरा लाई धन्यवाद दिदै यस योजनालाई जिम्मेवारीका साथ कार्यान्वायन गर्न गराउन सम्पुर्ण सरोकार वाला तथा विकास साझेदारीहरुमा हार्दिक अनुरोध गर्दै यस योजना कार्यान्वायनका लागि सहजिकरण गर्ने गराउने प्रतिवद्धताका साथ यस योजनाको पूर्ण सफलताको कामना समेत व्यक्त गर्दछु ।

.....
(सिता थापा)

उपाध्यक्ष
गौमुल गाउँपालिका
घटमुना, बाजुरा

खण्ड - १ : प्रारम्भिक परिचय.....	i
१.१ परिचय:.....	i
१.२ योजनाको उद्देश्य :.....	ii
१.३ योजनाको आवश्यकता तथा महत्व :.....	ii
१.४ योजनाका सीमा :.....	ii
१.५ योजना निर्माण प्रक्रिया विधि :.....	ii
१.६ योजना कार्यान्वयन रणनीति :.....	iii
१.७ योजनाको अनुगमन, मुल्याङ्कन तथा पुनरावलोकन :.....	iii
खण्ड - २ : प्रकोप, सङ्कटा सन्तता, क्षमता र जोखिम विश्लेषण.....	iii
२.१ प्रकोपको पहिचान तथा स्तरीकरण.....	iii
२.२ प्रकोप विश्लेषण.....	iv
२.३ गाउँ तथा वडाको सङ्कटासन्तता स्तरीकरण.....	vi
२.४ गाउँपालिकाको क्षमता विश्लेषण.....	vii
२.५ प्रकोप पात्रा.....	ix
२.६ संस्थागत विश्लेषण वा सम्बन्ध चित्र.....	x
२.७ बाली पात्रा.....	x
२.८ गौमुल गाँउपालिकाको विपद् पूर्व तयारी तालिका /कार्ययोजना२०७७.....	x
२.९गाँउपालिका स्थिती महत्वपूर्ण टेलीफोन नंम्बरहरु.....	xxv
२.१० स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको नामावली.....	xxv
२.११ वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समितिको संरचना.....	xxvi
२.१२ उपसमितिहरुको काम, कर्तव्य तथा अधिकार.....	xxvii

खण्ड - १ : प्रारम्भिक परिचय

१.१ परिचय:

नेपाल सरकारको राज्य पुनरसंरचना अनुसार यस बाजुरा जिल्लामा विभिन्न नौ वटा स्थानिय तहहरु रहेका छन् । यस जिल्लामा रहेका ९ वटा स्थानीय तहहरुमा चार वटा नगरपालिका र पाँच वटा गाउँपालिकाहरु मध्ये बझाङ्ग जिल्लासँग जोडिएको गौमुल गाउँपालिका जिल्ला सदरमुकाम मार्तडी देखि १७ कोष उत्तर पश्चिममा अवस्थित छ । भौगोलिक रुपमा गौमुल गाउँपालिका 3285528.246652 मि. उत्तर देखि 3257983.499871मि. दक्षिण अक्षांश तथा 528431.567699मि.पश्चिमी देशान्तर देखि 555663.877395 मि.पूर्वी देशान्तरसम्म फैलिएर रहेको छ । समुद्री सतहको १३६० मिटर देखि ५४४० मिटर उचाईमा रहेको यस गाउँपालिकामा न्यानो शमशितोष्ण हावापानी पाइन्छ । ३१४.६६ वर्ग कि.मी. क्षेत्रफलमा फैलिएको यस गाउँपालिकाको पूर्वमा बुढीनन्दा नगरपालिका, पश्चिममा बझाङ्ग जिल्ला र हिमाली गाउँपालिका, उत्तरमा बझाङ्ग जिल्ला र दक्षिणमा छेडेदह गाउँपालिका र बडिमालिका नगरपालिका रहेका छन् । नेपालका हिमाली जिल्ला अन्तर्गत पर्ने जिल्लाहरु मध्येको बझाङ्ग जिल्लाको काखमा अवस्थित यो गाउँपालिका भौगोलिक रुपमा विकट गाउँपालिकाको रुपमा चिनिन्छ । यस गाउँपालिकामा १४ वटा भोलुङ्गे पुल र ७ वटा काठे पुल मात्र निर्माण भएको तर गाउँपालिका विभिन्न ठाउहरुका स-साना खोला, खोल्साहरुमा पुलहरुको संख्या अझै कम भएकाले स्थानीय नागरिकहरुलाई आवत जावत गर्न निकै असजिलो भएको आंकलन गरिएको छ । यसैगरी गाउँपालिकामा १६ वटा बाल विकास केन्द्रहरु, १७ वटा आधारभूत विद्यालयहरु, ६ वटा माध्यामिक विद्यालयहरु, १५ वटा सामुदायिक भवन रहेता पनि प्राय सबै भवनहरु अप्रयाप्त तथा जिर्ण रहेको देखिन्छ । स्वास्थ्य सेवा सुविधाको लागि गाउँपालिकामा २ वटा स्वास्थ्य चौकी र २ वटा सामुदायिक स्वास्थ्य चौकी स्थापना भई कार्य गरिरहेको भएता पनि यस गाउँपालिकाका वासिन्दाहरुलेसामान्य किसिमको स्वास्थ्य सेवा प्राप्त गर्न औषतमा २ घण्टा हिड्नु पर्ने अवस्था रहेको छ । गाउँपालिकामा १०० प्रतिशत घरधुरीले शौचालयको प्रयोग गर्ने गरिएको भएता पनि शौचालय पश्चातका सरसफाईका आधारभूत पक्षहरु, शौचालय मर्मत र सरसफाई, प्रयाप्त मात्रामा पानीको प्रयोग आदिका विषयमा अनभिज्ञता रहेको छ । करिब ९६.६ प्रतिशत घरधुरीले पाइपबाट आएको पानी पिउने गरेको भएता पनि वर्षातको समयमा र अन्य महामारीको समयमा सफा र शुद्ध पानी पिउनु पर्छ भन्ने चेतनाको अभाव रहेको देखिन्छ । यस गाउँपालिकाका विभिन्न वडाका करिब ३० किलोमिटर क्षेत्र छोएर बुढी गंगा, माडी खोला, छतारी गाड लगाएतका खोलाहरु बगेको हुनाले यहाँ हुड्ग, गिटी, बालुवा र ग्रावेल प्रशस्त मात्रामा पाइन्छ । तर यातायातको उचित विकास भै नसकेकाले यी नदि तथा खोलाहरुको स्रोत उपयोगमा कठिनाई देखिएको छ । यस गाउँपालिकामा सामुदायिक वन क्षेत्र, राष्ट्रिय वन क्षेत्र गरी करिब ८१ प्रतिशत भू-भाग वन क्षेत्रले ओगटेको पाइन्छ । यस गाउँपालिकामा बस्तीहरु छरिएका तथा पातला किसिमले रहेका छन् जसको परिणाम स्वरुप सबै बस्तीहरुमा समान किसिमले विकास गर्न कठिन देखिएको छ ।

कूल १५८८ घरधुरी तथा १०६९४ जनसंख्या रहेको यस गाउँपालिकामा ४९.८७ प्रतिशत महिला जनसंख्या तथा १५.९३ प्रतिशत घरधुरी महिलाले नेतृत्व गरेका छन् । सामाजिक तथा जातीगत विविधता भएको यस गाउँपालिकामा पहाडी दलित, पहाडी ब्राह्मण तथा अन्य प्रमुख जातीहरुमा रोकाया, बोहरा, धामी, बुढा, थापा, सिंह, लगायतका जातीहरुको बसोबास रहेको पाइन्छ । (गाउँपालिका पार्श्व चित्र २०७४) । गाउँपालिकाको अधिकांश जनसंख्याले नेपाली भाषालाई मातृभाषाको रुपमा प्रयोग गर्ने गरेको देखिन्छ । जनसंख्याको पेशागत वर्गिकरण गर्दा यस गाउँपालिकामा सबै भन्दा बढी कृषि तथा पशुपालन गर्नेहरुको बाहुल्यता रहेको छ भने यहाँका नागरिकहरुले नोकरी तथा जागीर, उद्योग तथा व्यापार, ज्याला मजदुरी, वैदेशिक रोजगारीलाई व्यवसायिक हिसावले अंगालेको पाइन्छ भने अन्य व्यवसायिक कार्यहरु जस्तै वकिल, पत्रकार, परामर्श जस्ता पेशालाई पनि केहि सिमित व्यक्तिहरुले आफ्नो जीविकोपार्जनका रुपमा अपनाएको पाइन्छ । कृषि, लघुउद्यम तथा पर्यटन विकासको राम्रो संभावना भएको तर अभ्यास

नभएको यस गाउँपालिकाका मानिसहरुको आफ्नै साँस्कृतिक तथा मौलिकता रहेको छ । हिन्दुहरुको बाहुल्यता रहेको यस गाउँपालिकामा दशैं तिहार, एकादशी, चैतेदशैं, रामनवमी, जस्ता चाडपर्वहरु मनाइने गरिन्छ ।

गाउँपालिकामा स्थानीय सरकारद्वारा गाउँपालिकाको कार्यालय, राज्यका अन्य स्थानीय सरकारका विभिन्न विषयगत शाखाहरु (स्वास्थ्य शाखा, शिक्षा शाखा, कृषि शाखा, पशु सेवा शाखा, हुलाक, वन कार्यालय) लगायतका कार्यालयहरुले स्थानीय नागरिकलाई आ-आफ्नो सेवा प्रवाह गरिरहेका छन् । लक्षित वर्ग सशक्तिकरण, स्थानीय शासन, लघु उद्यम, गरिवी निवारण, महिला सशक्तिकरण, आधुनिक कृषि प्रणाली लक्षित कार्यक्रम जस्ता विभिन्न विषयगत क्षेत्रमा विकासका साभेदार निकायहरुले आ-आफ्नो क्षेत्रमा काम गरिरहेका छन् । यसका साथै गाउँपालिकामा विभिन्न आमा समुह, कृषक समुह, स्वावलम्बन समुह, लक्षित वर्ग सञ्जाल तथा सहकारी संस्थाहरुले बचत, ऋण लगायतका वित्तीय सेवा प्रवाह गरिरहेका छन् । स्थानीय निकायमा भर्खर मात्र जनप्रतिनिधी निर्वाचित भएको विद्यमान परिस्थितिमा स्थानीय समुदाय र राजनितिक दलको संयुक्त तथा समन्वयात्मक प्रयासले गाउँपालिकाको योजना तर्जुमा देखि हरेक विकास निर्माणका क्रियाकलापहरु ल्यायत महत्वपूर्ण निर्णयहरु गर्दा छलफल र सामुहिक तरिकाले गर्ने गरेको देखिन्छ ।

१.२ योजनाको उद्देश्य :

- यस स्थानिय तहको विपद् व्यवस्थापन र विपद् को जोखिम न्युनीकरण गर्न पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण गर्ने ।
- वडा नं १ देखि ६ सम्मका सबै वस्तीको क्षमता आंकलन तथा विश्लेषण गरि समुदाय स्तरमा विपद् जोखिम न्युनीकरण सम्बन्धी , प्रतिकार्य योजना तयार गरेर अवलम्बन गर्ने ।

१.३ योजनाको आवश्यकता तथा महत्व :

यो योजना ले विशेष गरेर स्थानिय तहमा हुने विपद् व्यवस्थापन र त्यसको अवस्था न्युनीकरण गर्नको लागि, पुर्वतयारी गर्न एकदमै जरुरी देखिन्छ , विपद्को असर लाई न्युनीकरण गर्न सम्बन्धीत क्षेत्रको अवस्था पहिचान गर्न ,क्षमताको विश्लेषण गरि भविश्यमा आईपर्ने संकटको वा चुनौतीलाई सामना गर्नेखालको योजना र सोहि योजनाको अनुरूप कार्यान्वयन गर्ने भएकोले स्थानिय विपद् तथा जलवायु अनुकुलन प्रतिकार्य योजनाको आवश्यकता भएको हो, साथै यो योजना अनुरूप पुर्व तयारी तथा होसियारीले विपद्बाट हुने क्षेती र त्यसको असर लाई न्युनीकरण गर्न मद्दत पुग्ने भएकोले विपद् व्यवस्थापन योजनाको आवश्यकता र महत्व समुदाय स्तर रहेको छ जो निकै समय सान्दर्भिक र आवश्यक छ ।

१.४ योजनाका सीमा :

यो योजना बनाउदा स्थानिय तहमा विभिन्न समुह तथा समुदायमा सामुहिक छलफल ,ऐतिहासिक समयरेखा विश्लेषण ,प्रकोप विश्लेषण ,प्रकोप पात्रो,प्रकोप स्तरिकरण,स्रोत तथा क्षमता पहिचान ,संकटासन्नता स्तरिकरण ,सम्बन्ध चित्र विश्लेषण आदी विधि तथा औजारहरु प्रयोग गरि समुदाय स्तरमा सामुहिक छलफलका माध्यमबाट यो योजना निर्माण गरिएको हो,नेपाल सरकारले अवलम्बन गरेको विपद् व्यवस्थापन ऐनमा र राष्ट्रिय रणनिति २०६६मा आधारित भई समुदाय स्तरमा हुन सक्ने विपद् जोखिमलाई न्युनीकरण गर्न सहयोग पुग्ने भएकोले यो योजनाको निकै प्रभावकारीता रहेकोको छ । साथै गौमुल गाँउपालिकाले विपद् व्यवस्थापनका लागि निश्चीत कोषको व्यवस्थापन गरि यसै योजना अनुरूप कार्य थालनी गर्नुपर्ने देखिन्छ । विपद् मानिसको सामर्थ्य र क्षमताले थेग्न नसक्ने अवस्था भएका कारण विभिन्न निकाय तथा सबै पक्षले सरोकार राख्ने विषय हो त्यसैले विपद् पुर्वतयारी ,प्रतिकार्य, पुर्नस्थापनको पक्ष लाई ध्यानमा राखेर आर्थिक स्रोत व्यवस्थापन, खोज तथा उद्धार सामग्रीहरुको व्यवस्थापन,राहत सामग्री तथा पुर्नस्थापनाका कार्य गर्न जरुरी देखिन्छ ।त्यसैले स्थानिय तहका विपद् तथा जलवायु अनुकुलन प्रतिकार्य योजना निर्माण भई कार्यान्वय हनु जरुरी देखिन्छ ।साथै योजना कार्यान्वयन गर्दा हरेक अवस्थाको विश्लेषण अनुगमन तथा मुल्याङ्कन हनुपर्ने हुन्छ ।

१.५ योजना निर्माण प्रक्रिया विधि :

यो योजना निर्माण गर्दा प्रकोपको नक्शाकन , ऐतिहासिक समयरेखा विश्लेषण ,प्रकोप विश्लेषण ,प्रकोप पात्रो, प्रकोप स्तरिकरण,स्रोत तथा क्षमता पहिचान ,संकटासन्नता स्तरिकरण ,सम्बन्ध चित्र विश्लेषण आदी विधि तथा (विश्लेषण/पहिचान गर्न)औजारहरु प्रयोग गरेर सामुहिक छलफलका माध्यमबाट यो योजना निर्माण गरिएको हो र यसले विपद् व्यवस्थापनका लागि वा विपद् जोखिम न्युनीकरणकालागि एक अति आवश्यक र महत्वपूर्ण निर्देशिकाको रुपमा लिन सकिन्छ । जसले भविश्यमा आईपर्ने विपद्का प्रत्यक्ष असरहरुलाई न्युनीकरण गर्न मद्दत गर्नेछ ।

१.६ योजना कार्यान्वयन रणनीति :

गौमुल गाँउपालिकाले स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना निर्माण गरि पहिचान भएका प्रकोपहरुको स्तरिकरण गरी गौमुल गाँउपालिकाको १ देखि ६ वडा सम्मका वस्तीहरुको संकटासन्नता र सम्मुखता र सुरक्षित स्थानको पहिचान गरि उक्त वस्तीको भविष्यमा हुने विपद्को जोखिमलाई न्युनीकरण भएको खण्डमा खोज तथा उद्धार र राहत र पुर्नस्थापना लगाएका विषयमा योजनावद्ध ढंगबाट अघाडी बढ्ने यसका लागि स्थानिय तहमा अवस्थित तथा संचालित विभिन्न सरोकारवाला निकाय संघ संस्था ,सुरक्षा निकाय स्वयंम सेवक ,आदी ले पनि सहयोगका लागि तयारी अवस्थामा रहने र गाँउपालिकाले हाल यस विपद्को असरलाई न्युनीकरण गर्नका लागि हाल ४५ लाख बराबरको विपद् व्यवस्थापन कोष रकम विनियोजन गरेको छ ।

१.७ योजनाको अनुगमन, मुल्याङ्कन तथा पुनरावलोकन :

गौमुल गाँउपालिका स्थित स्थानीयविपद् तथा जलवायु उत्थानशील समितिले उक्त योजना अनुरूप कार्यक्रम संचालन भए नभएको र वडा स्तरिय जलवायु उत्थानशील समितिलाई सक्रियरूपमा संचालन गरि आफ्ना कार्य हरु संचालन गर्न सहयोग गर्ने साथै वडा तथा वस्ती स्तरमा पनि विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना निर्माण गरि संकटासन्न अवस्थाका वस्ती तथा जनसंख्याको सुरक्षा र संरक्षणका लागि यो योजनाले महत्वपूर्ण भुमिका खेल्ने वा सुरक्षा कवचको रूपमा काम गर्नेछ । साथै यस योजनालाई समय समयमा समिक्षा ,अवस्था अनुसा थप पलानिड सुधार र अध्यावधिक गर्दै लैजानुपर्ने देखिन्छ ,

खण्ड - २ : प्रकोप, सडकटा सन्नता, क्षमता र जोखिम विश्लेषण

२.१ प्रकोपको पहिचान तथा स्तरीकरण : गौमुल गाँउपालिकामा सामुदायिक छलफलका आधारमा यस गाँउपालिकाको क्षेत्रमा हुने मुख्य प्रकोपको पहिचान गरेको छ साथै सोहि प्रकोपको जोडागत स्तरिकरणका आधारमा प्राथमिकिकरण गरिएको छ ।

प्रकोप	पहिरो	सडक दुर्घटना	खडेरी	आगलागी	असिनार र हावाहुरी	भाडापखाला	चट्याँड	जंगली जनावरको आतंक	भुकम्प
पहिरो	×	पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो
सडक दुर्घटना		×	खडेरी	सडक दुर्घटना	असिनार र हावाहुरी	सडक दुर्घटना	चट्याँड	जंगली जनावरको आतंक	सडक दुर्घटना
खडेरी			×	खडेरी	असिनार र हावाहुरी	खडेरी	खडेरी	जंगली जनावरको आतंक	खडेरी
आगलागी				×	असिनार र हावाहुरी	भाडापखाला	चट्याँड	जंगली जनावरको आतंक	आगलागी
असिनार हावाहुरी					×	असिनार हावाहुरी	असिनार हावाहुरी	जंगली जनावरको आतंक	असिनार हावाहुरी
भाडापखाला						×	भाडापखाला	जंगली जनावरको आतंक	भाडापखाला
चट्याँड							×	जंगली जनावरको आतंक	चट्याँड
जंगली								×	जंगली

जनावरको आतंक								×	जनावरको आतंक
भुकम्प									×
जम्मा	८	३	५	१	६	३	३	७	०

यस गाँउपालिका विशेष गरेर प्रकोपलाई स्तरिकरण गर्दा यस गाँउपालिकामा पहिरो पहिलो ,दोस्रो जंगली जनावर बाटको आतंक, तेस्रो असिना, चौथो खडेरी र पाचौँ स्थानमा सडक दुर्घटना,भाडापखाला ,चट्याँड आगलागी यसरी प्रकोपको स्तरिकरण र प्राथमिकिकरण भएको जसमा पहिरो, जंगली जनावरको आतंक, असिना , खडेरी आदी प्रमुख प्रकोपको रुपमा पहिचान गरिएको छ भने यि प्रकोपको असर न्युनीकरण गर्न प्रतिकार्य योजना लाइ अध्यावधिक गर्नु पर्ने देखिन्छ ।

२.२ प्रकोप विश्लेषण

ऐतिहासिक समयरेखा विश्लेषण फारम (विगत ३० वर्षको विवरण लिने)

क्र.स.	वडा नं	घटना	स्थान	समय	प्रकोप
१.	१	पहिराका कारण १ मान्छे ४ पाथी विउ जाने खेतयोग्य जमिन नष्ट	अम्लीस	२०४५	बाढी पहिरो
		४३ घरपरिवार जोखिम २ कुइन्टल विउ जाने खेतियोग्य भुमी नष्ट	अन्दाडी	२०७६	पहिरो
		१० घर क्षेत्री र ९० परिवार जोखिम	सिम दुर्गाली र अन्दाडी	२०७७	वाडि र पहिरो
		असिना र जंगलि जनावरले वालिनालि नस्ट	सिम दुर्गाली र अन्दाडी अम्लीश	२०७८	जनावर आतंक
२	२	१४ वटा घरहरु क्षेत्री ,५० वटा मौरीको घर नष्ट,८ वटा गोरुको मरेको करिव २ लाख बराबरको क्षेत्री	मल्लो दुगुन	२०५०	पहिरो
		१ कुइन्टल विउजाने खेतियोग्य जमिन नष्ट	जुरेली चल्लोकाटना	२०५७	पहिरो
		१५२ परिवार जोखिम	कुहुडा गताडी आग्र जुरेली रनेडा	२०७७	वाडि र पहिरो
		१२० परिवार जोखिम	कुहुडा गताडी जुरेली रनेडा	२०७८	वाडि र पहिरो
३	३	७ वटा घरको क्षेत्री	बेहरी	२०५२	पहिरो
		१५ पाथी विउजाने खेतियोग्य भुमी नष्ट	तखरतोला	२०७४	पहिरो
		२ वटा घरमा क्षेत्री	दैयाडी पाते	२०५०	पहिरो
		१०० घर जोखिम	गर्जे वेहेरी धल्काडा	२०७७	वाडि र पहिरो
		१२० घर जखिम	गर्जे आला वेहेरी	२०७८	वाडि र पहिरो

४	४	४ कुइन्टल विउजाने खेतीयोग्य भुमी नष्ट	चउर	२०५२	पहिरो
		१० पाथी विउ जाने खेतीयोग्य जमिन नष्ट	कृतिचौर	२०५२	बाढी पहिरो
		५ कुइन्टल विउ, जाने खेतीयोग्य जमिन नष्ट, १ घर क्षेती	अरानी	२०५२	पहिरो
		९० घर जोखिम र १० क्वीन्टल विउ लाग्ने जमिन नस्ट	गदाडा वगर	२०७७	पहिरो र बाढि
		१० घर परिवार जोखिम	गदाडा वगर	२०७८	पहिरो र बाढि
५	५	७ बाखा, ७ गोरु पहिरोले पुरेको, १ कुइन्टल विउ जाने खेतीयोग्य भुमी नष्ट	साँडगडा	२०५४	पहिरो
		१ घर भत्केको, १ मान्छे घाइते ३ लाख बराबरको सम्पतीको क्षेती	नखराडा	२०७५	पहिरो
		९० घर जोखिम	नकराडा मानाकोट	२०७७ र २०७८	पहिरो
६	६	३ वटा घरछाना र १२५ पाथी विउजाने खेतीयोग्य जमिन नष्ट	सिउधारा	२०६३	पहिरो
		५ वटा गोठ क्षेती २० पाथी विउजाने खेतीयोग्य भुमि नष्ट	खोलाखर्क	२०६३	पहिरो
		१० पाथी विउजाने खेतीयोग्य जमिनको क्षेती	भण्डारीवाडम	२०७२	पहिरो
		१ घर क्षेती २ जना शक्त घाइते	शान्तीटोल	२०७६	पहिरो
		१२ पाथी विउजाने खेतीयोग्य भुमी नष्ट	गैरीवाडा	२०७६	पहिरो
		२०० पाथी विउजाने खेतीयोग्य भुमी नष्ट	मेल्लेख	२०६३	पहिरो
		१६० घर जोखिम	शान्तीटोल वसाला वाम्नी	२०७७ र २०७८	पहिरो
२.१	१	१९ वटा भेडा बाखालाई मारेको	अन्द्राणी	२०७६	जंगली जनावरको आतंक
	२	९ वटा बाखालाई मारेको	पौदाली	२०७६	"
		१ जना भालुको आक्रमण बाट मृत्यु	पौदाली	२०४६	"
	३	३ जना भालुको आक्रमणबाट घाइते	पाते	२०७६	"
	४	१ जना बाघको आक्रमण बाट मृत्यु	मानाकोट	२०५६	"
	५	१ जना भालुको आक्रमण बाट घाइते	मानाकोट	२०५८	"
		२ जना बाघको आक्रमणमा परि घाइते	मानाकोट	२०५६	"

		बाघको आक्रमणबाट ५४वटा बाखा ,७ गोरु,७ वटा भैसिको मृत्यु	मानाकोट	२०४९	"
३.१	२	१ घरमा आगलागी हुदा ७ वटा भेडा जलेर नष्ट	तल्लोदुगुन	२०७५	आगलागी
		७ वटा घर जलेर नष्ट	मल्लोदुगुन	२०४५	" "
	३	४ वटा भैसी ,७ वटा गोरु नष्ट	गर्जे	२०५६	" "
	४	३ वटा भैसि जलेर नष्ट	मानाकोट	२०५५	" "
	५	२२ वटा बाखा २ वटा भैसि जलेर नष्ट	मानाकोट	२०५७	" "
	४,५	२२जनाको मृत्यु	घोगाला,मानाकोट	२०५२	भाडापखाला
	५	२ जनाको मृत्यु	गदाडा	२०६४	" "
	६	१जनाको मृत्यु	गैरीवाडा	२०६४	" "
४.१	२	१जना घाईते ७ वडा भेडाबाखा मृत्यु	भुडिलेख	२०५६	चट्याँड
	३	१ भैसि ३ गोरुको मृत्यु १ जना घाईते		२०७७	" "
	४	१भैसि १ जना मान्छेको मृत्यु	बाँसैन	२०७०	" "
	५	२ गोरु ,२ गाई,१ भैसि र ३ बाखाको मृत्यु	मानाकोट	२०७१	" "
	१ देखि ६	सुख्खा खडेरी	१ देखि ६ वडामै	२०५८	खडेरी
५.१	६	७ लाखको बरावरको अन्नवालीको क्षेत्री	बसाला	२०७६	असिना
	२	५लाख बरावरको अन्नवाली नष्ट	जडेचौका,आगर	२०७७	असिना
६.१	४	८ जना व्यक्ति घाईते	मानाकोट	२०७६	सडक दुर्घटना

२.३ गाउँ तथा वडाको सडकटासन्नता स्तरीकरण : गाउँ, वस्ती, वडा र गाउँपालिकामा विगत ३०वर्षका घटेका घटनाहरूको अवस्थालाई विश्लेषण गर्दा यस गौमूल गाउँपालिकामा पहिचान भएका विपद्का कारण संकटासन्नता रहेका वस्ती तथा घरधुरीहरूको विवरण तपसिल बमोजिम रहेको छ ।

प्रकोपको सन्दर्भमा वडाहरूको सडकटासन्नता स्तरीकरण

प्रकोपका कारण उत्पन्न हुने विपद्को वडास्तरीय सडकटासन्नता निम्नअनुसार स्तरीकरण गरिएको छ :

वडा नं.	गाउँ तथा टोल	सुरक्षित स्थान	उच्च सडकटासन्न घरधुरी	मध्यम सडकटासन्न घरधुरी	न्यून सडकटासन्न घरधुरी	कैफियत
१	अन्द्राडी	इर्जाका डाँडा	४३	१२६		
	माडी	राउदे	२६			
	दुर्गाली	पोखरा	३०			
२	पौदाली	उताली	२०	२७८		

	जुकेना	दहकोट	७			
	गताडी	कोईराना	७			
३	बेहरी	तखरतोला	१४	२३२		
	दल्याडी,कटीगाँउ	खारा ,बुकादय	१८			
	थला	पाटन	१२			
	आला	माभूपाली	७			
४	डाडाबाडा	चौर	१५	२६९		
	गुइदेलि	पिल्लेचौर	८			
	बेडुतोला	बाँसैन	९			
	विरा	डुन्या	१३			
५	सिम	खेतज्युला	१३	२१५		
	धानखोला	खेतज्युला	४			
	सिलगडी	खेतज्युला	११			
६	शान्तीटोल	मेललेख	१८	२२९		
	गैरीटोल	कमारेकोट	२६			
	दरीपाटा	चौर	१३			
	बाम्नी,टुनी	सालीकोट	१८			

२.४ गाउँपालिकाको क्षमता विश्लेषण :

क्र.स.	वडा नं.	नाम रहेको स्थान	संख्या	क्षमता	अवस्था
१	वडा नं १ देखि ६ सम्म भौतिक स्रोत • पुल • सडक • बाटो • सुरक्षित ठाँउ • पुर्व सुचना प्रणाली • संचार	गौमुल १ देखि ६ सम्म वडा नं.१ पोखरा ,राउदे इर्जका डाँडा वडा नं २ उताली, दहकोट , कोइराना, वडा नं ३ मा , तखरतोला, बुकादय, खारा, पाटन, माभूपाली वडा नं ४मा चौर ,पिल्लेचौर, डुन्या,बाँसैन वडा नं ५ खेतज्युला , वडा नं ६मा मेललेख , कमारेकोट, चौर शालीकोट पुर्व सुचना प्रणाली स्थापना छैन आँशिक रुपमा चल्छ ।	१६ वटा भन्ने.पु.	आपतकालमा आवत जावत गर्न सजिलो	राम्रो अवस्था गौमुल गाउँपालिकाको प्रोफाइल
	वडा नं १ देखि ६ सम्म मानव संसाधन • खोज तथा उद्धार		विपद व्यवस्थापन तालिम दिने ४ जना		

	तालिम जनशक्ती ● विपद् व्यवस्थापन तालिम चलाउन सक्ने जनशक्ती ● स्वयमं सेवक ● शिक्षक कर्मचारी		४० जना स्वयंम सेवक ६६ जना शिक्षक वैदेशिक रोजगारमा ३०८ जना कृषी पेशामा ५१३५ जना उद्यम १२० जना रोजगार संख्या		
	१ देखि ६ वडा सम्म सामाजिक स्रोत ● सामुदायिक भवन ● पाटिपौवा ● माडु ● सहकारी भवन ● मन्दिर ● सामाजिक संरचना महिला समुह ● कल्व ● शैक्षिक अवस्था		१९ वटा सामुदायिक भवन ६५ मठ मन्दिर ५ वटा सहकारी वडा गत रुपमा आमासमुह		
	वडा नं१ देखि ६ सम्म आर्थिक स्रोत व्यपार व्यवसाय उद्योग बचत समुह विपद् व्यवस्थापन कोष बैंक वित्तिय संस्था		६वटा व्यापारिक केन्द्र ११ वटा अल्लो उद्योग र २ हाते कागज उद्योग १ वटा कुमारी बैंक ६०लाख बरावरको विपद् व्यवस्थापन कोषको व्यवस्थापन		

१वडा देखि ६ सम्म प्राकृतिक स्रोत खेती योग्य भुमी ताल तलैया पानीका मुहान सिचाई कुलो वन जंगल हेक्टरमा खाली जमिन			६१६० पाथी विउ लाग्ने खेती योग्य भुमी रहेको ४ वटा ताल १२ वटा पानीका मुहान सिचाई कुलो १९ वटा र वन जंगलमा १८०४४ क्षेत्र र खाली जमिन रहेको छ ।		

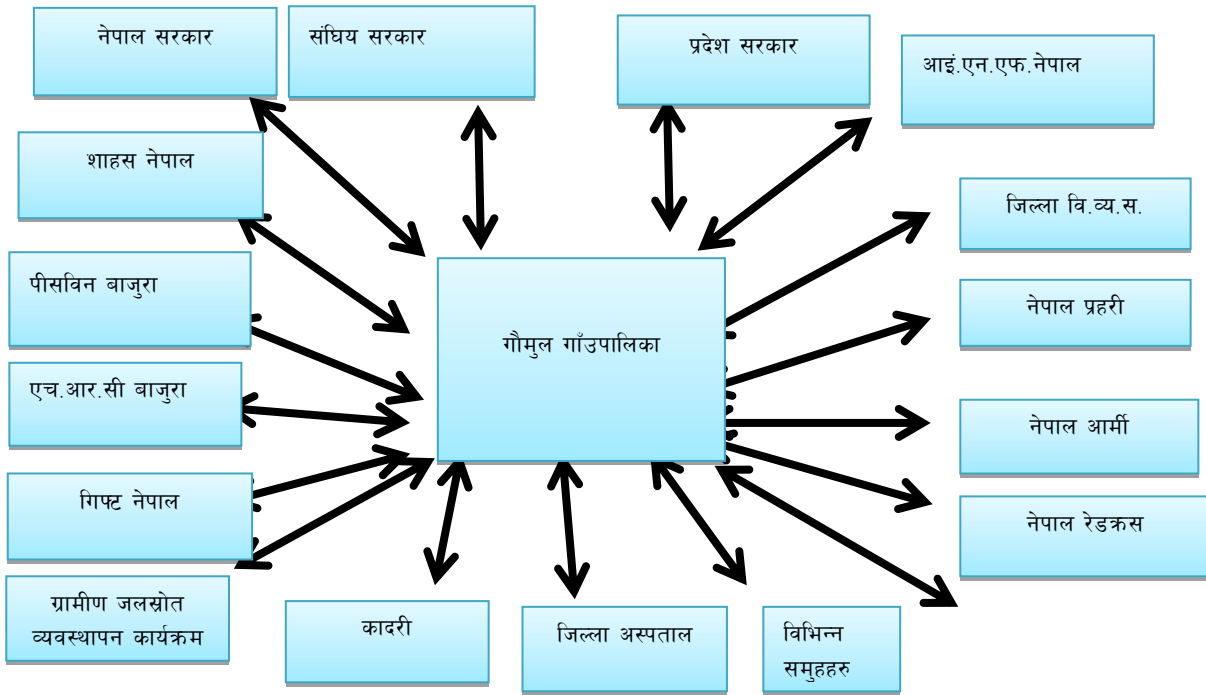
२.५ प्रकोप पात्रो :

यो गौमुल गाँउपालिकामा प्रत्यक्ष रुपमा प्रभाव पार्ने प्रकोपहरुको विश्लेषण र कुन समयमा सजग रहने भन्ने सुचना जानकारी गराउनका आवश्यक देखिन्छ त्यसैले यस गाँउपालिकामा पहिचान भएका प्रकोपबाट वचनको लागि यो समयमा होसियारी हुनुपर्ने देखिन्छ ,

प्रकोप	समय(३० वर्ष)	महिनाहरु											
		वैशाख	जेष्ठ	असाढ	श्रावण	भाद्र	अशोज	कार्तिक	मंसिर	पौष	माघ	फाल्गुन	चैत्र
पहिरो	पहिले												
	अहिले												
जंगली जनावरको आतंक	पहिले												
	अहिले												
असिना	पहिले												
	अहिले												
खडेरी	पहिले												
	अहिले												
चट्याँड	पहिले												
	अहिले												

२.६ संस्थागत विश्लेषण वा सम्बन्ध चित्र :

यस गौमुल गाँउपालिकामा विपद्को असर न्युनीकरणका लागि सहयोगी तथा सरोकारवाला निकायको पहिचान र उनीहरु संगको सम्बन्ध प्रगाड बनाउन पर्ने हुन्छ ।

२.७ बाली पात्रो :

मुख्य बालीको नाम	महिनाहरु											
	बैशाख	जेष्ठ	असाढ	श्रावण	भाद्र	अशोज	कार्तिक	मंसिर	पौष	माघ	फाल्गुन	चैत्र
धान												
जौ												
मकै												
कोदो												
गहुँ												
फापर												

गौमुल गाँउपालिकाको बाली पात्रोको अवस्थालाई हेर्दा लगाउने देखि बाली काट्ने समय सम्मको समय अवधी सम्बन्धी यस औजार मार्फत जानकारी लिन सकिन्छ ।

२.८ गौमुल गाँउपालिकाको विपद् पूर्व तयारी तालिका /कार्ययोजना२०७९

कार्य/काम	बैशाख	जेष्ठ	असाढ	साउन	भाद्र	असोज	कार्तिक	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय	कैफियत
विपद् (पहिरो,जंगली जनावरको आतंक , असिना	पहिलो							LDCRC	सहयोगी संघ संस्थाहरु	

खेडेरी महामारी, चट्याँड) पूर्व गरिने काम निर्धारण	साता								
विपद् पूर्वतयारी पहिलो बैठक जोखिम क्षेत्र पहिचान गर्ने र सूचना संकलनका लागि आग्रह गर्ने,बैठक गर्ने । सम्बन्धी सरोकारवाला निकाय संग	पहिलो साता							LDCRC	पीसविन गिफ्टाएच.आर.सी , सेतो गुराँस ,आइएन एफ ,शाहस नेपाल,प्रहरी चौकी आदी
हुनसक्ने विपद्बाट जोखिमपूर्ण स्थानहरु तथा घरधुरीहरु,र सुरक्षित स्थान पहिचान गर्ने (वडा,टोल,समुदाय पहिचान गर्ने)	दोस्रो साता							WDCRC	अन्य सहयोगी संस्थाहरु
सुरक्षित स्थानको लागि भवन स्वास्थ्य चौकी ,गोदाम, चौतारा,खुला चौर मन्दिर आदी पहिचान गर्ने ।	दोस्रो साता							WDCRC	वडामा टोलको VCAगरेर गर्ने
खानेपानी निकास तथा ढल निकास पहिचान,सरसफाई ,आवश्यक औषधी, खोज तथा उद्धारका सामग्री खाद्यान्न ,व्यवस्थापन गर्ने वडा गत रुपमा	दोस्रो साता							LDCRC	सरोकारवाला संस्था आइएन एफ ,गिफ्ट,एच.आर.सि. आदी
विपद् (पहिरो,जंगली जनावरको आतंक, असिना आगलागि, भूकम्प चट्याँड) जोखिम तथा त्यसबाट उत्पन्न हुन सक्ने	चौथो साता	निरन्तर						WDCRC and LDCRC	एफ.एम. रेडिया मार्फत

समस्या समाधानका लागि सार्वजनिक सुचना प्रवाह गर्ने ।									
आकस्मिक कोषको व्यवस्थापन समीक्षा गरी कोष व्यवस्थापन		अन्त ीम साता	पहि लो साता					DDMC	स्थानिय तहले आकस्मिक कोषमा बजेट व्यवस्थापन गरि संचालन गर्नुपर्ने ।
खोज तथा उद्धार टोली तयारी र उद्धार सामग्री , राहत सामग्री भण्डारण र प्रयोग तथा व्यवस्थापन		अन्त ीम साता						LDCRC	खोज तथा उद्धार टोली वस्ती स्तरमा तयारी गर्ने नेपाल प्रहरी स्वयंम सेवक वडा स्तरमा तयारी अवस्थामा राख्ने
बन्दोवस्ती व्यवस्थापन सम्बन्धी(सवारी साधन, गोदाम आदि) समीक्षा र उपलब्धताको सुनिश्चितता			पहि लो साता					LDCRC, WDCR C	
विपद व्यवस्थापनका विषयमा समीक्षा बैठक	पहि लो		तेस्रो साता		दोस्रो साता		पहि लो	DDMC	समुदाय स्तर

	साता						साता		औषधी तथा स्वास्थ्य सम्बन्धी सामग्रीहरु को एकिकन विवरण प्राप्त नभएको
गौमुल गाँउपालिकामा भविश्यमा हुन सक्ने ठुलो विपदको अवस्थाको असर न्युनीकरण गर्न प्रत्येक वडामा हेलीकप्टर अवतरणका लागि हेली प्याड निर्माण	अन्त म साता	निरन् तर	निर न्तर	निरन् तर				LDCRC, WDCR C	सवै वडाहरुले स्थान पहिचान गर्ने तयारी गर्ने
स्थानिय जलबायु अनुकुलन प्रतिकार्य समितिको दोस्रो बैठक: पूर्वतयारी गतिविधि तथा पहिलो बैठकमा दिइएको सूचनाका आधारमा संकलित तथ्याङ्क र प्रतिवेदन समिक्षा,विपदको असर न्युनीकरणका लागि उद्धार कार्य संचालनका लागि तयारी ,विपद् अवस्था अध्ययन,उद्धार कार्य ,विपदको अवस्थाको अनुगमन	अन्त म साता	निरन् तर	निर न्तर	निरन् तर	निर न्तर			LDCRC, WDCR C, & DDMC,	
पूर्व गृहकार्य अनुरूपको अन्तिम प्रतिवेदन प्रस्तुति र छलफल, विपदको अवस्थाको								LDCRC	निरन्तर

अवलोकन र निरन्तर अनुगमन									
विपद् - (पहिरो, जंगली जनावरको आतंक,असिना खडेरी चट्याँड आगलागि ,माहामारी ,भूकम्प) प्रतिकार्यको प्रभाव पुनरावलोकन, पुर्नस्थापना				निरन्तर	पहिलो साता		पहिलो साता	LDCRC ,WDCRC जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, प्रदेश सरकार ,संघिय सरकार	

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

प्रकोप : पहिरो
विपद्, पहिले गरिने क्रियाकलापहरु
गौमुल गाँउपालिका

क्र.सं.	के गर्ने	कहिले गर्ने	कहाँ गर्ने	कसले गर्ने	कस कसको सहयोगमा गर्ने	आवश्यक स्रोत	उपलब्ध स्रोत	कैफियत

१	पूर्वसूचना प्रणालीको विकास र सूचना सञ्जाल निर्माण	बैशाख महिनादेखि निरन्तर	उच्च जोखिम भएका प्रत्येक वडाहरुमा	स्थानिय विपद् जलवायु अनुकुलन समिति	रेडियो गौमुल रेडियो वाजुरा, रेडियो पौरखी पत्रपत्रिका सञ्चारका माध्यम, संघसंस्थाहरु	रेडियो, टेलिफोन, माइक, प्रकोप पात्रो, बाढी पहिरो सम्बन्धि पर्चा पम्प्लेट, प्रकोप सम्बन्धी सूचना बोर्ड, सूचना सञ्जाल बोर्ड तयार गर्ने, एस.एम.एस. प्रवाह र जनशक्ति आदि	रेडियो, टेलिफोन, माइक तयारी अवस्थामा रहेको	प्रत्येक वडाहरुमा १,१ थान माईकको सहित स्वयंम सेवक परिचालन र घरघरमा सिटी व्यवस्थापन गर्ने।
२	वाटर गेज,, रेन गेज वायुको गति मापन यन्त्र ,तापक्रम मापन यन्त्र स्थापना तथा रेकर्ड अभिलेखीकरण	असार पहिलो हप्तामा	गौमुल गा.पा. मुख्य स्थानहरुमा र पहिरोगस्त क्षेत्र खोला क्षेत्रमा	प्रत्येक वडामा	गाउँपालिका ले सुरक्षा निकाय, हावापानी विभाग संग समन्वय गर्ने ।	वाटर गेज,, रेन गेज वायुको गति मापन यन्त्र ,तापक्रम मापन यन्त्र	रेकर्ड अभिलेखीकरण गरी सम्बन्धीत वडा र सुरक्षा निकाय,गाँउ पालिका स्तरको LDCRCसंग रेकर्डको रिपोर्टिङ गर्ने ।	क्षेत्र,गौमुल गा.पा.मा मानाकोट कोट ,लिलासैन विरा घटमुना,अम्लीस ,धलकाँडा, माझपाली मल्लोदुगुन , यन्त्र जडान गर्ने
३	संकटाभिमुखता तथा जोखिम क्षेत्र पहिचान तथा सुरक्षित स्थानको छनोट	बैशाख महिनाको पहिलो हप्ता वाट	पहिरोबाट हुनसक्ने जोखिमपूर्ण स्थानहरुमा	LDCRC र NGO अन्य सरोकारवाला निकाय	सम्बद्ध निकाय र स्थानीय वासिन्दा गिफ्ट , पीसविन र यच.आर.सि.बा जुरा,आइ एन	वैठक, समूह छलफल, अर्न्तक्रिया अनुगमन, अवलोकन	दक्ष जनशक्ति	

		निरन्तर			एफ गा.पा.			
४	औषधी तथा स्वास्थ्य सामग्रीको व्यवस्थापन र जनशक्तिको छनोट	जेठ महिना भित्र	पहिरोका कारण जोखिमपूर्ण गा.पा. वडाहरुमा	स्थानिय जलवायु अनुकलन प्रतिकार्य समिति, जिल्ला अस्पताल, गाँउपालिकाको स्वास्थ्य शाखा	सम्बद्ध निकाय र स्थानीय वासिन्दा गिफ्ट , पीसविन र यच.आर.सि.बा जुरा,आइ एन एफ गा.पा	आवश्यक औषधी ढुवानीका साधन र जनशक्ति डक्टर, हेल्थ असिस्टेन्ट, नर्स अहेव, अनमी	आवश्यक औषधी ढुवानीका साधन र जनशक्ति डक्टर, हेल्थ असिस्टेन्ट, नर्स अहेव, अनमी स्वयंसेविका जस्ता जनशक्ति आवश्यकता अनुसार वडास्तरमा कम्ती ३ जना तयारी अवस्थामा राख्ने	
५	खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचार सामग्री व्यवस्थापन	जेठभित्र	जोखिमपूर्ण स्थानमा	LDCRC	सम्बद्ध निकाय र स्थानीय वासिन्दा गिफ्ट , पीसविन र यच.आर.सि.बा जुरा,आइ एन एफ गा.पा	प्रकोपको प्रभाव अनुसार, सुतिको डोरी वेल्चा, गल र कोदालो, स्ट्रेचर, सेफ्टी हेलमेट, कर्जन टेप, वायर कटर, भिजिविलिटी जकेट, फोल्डिङ्ग भ्याङ्ग, गमबुट, छालाको पञ्जा, माक्स, गैटी, घन, सिठ्ठी, हातेआरी, हेक्साव्लेड त्रिपाल, कम्बल, माइक,	प्राथमिक उपचार सामग्री तयारी अवस्थामा राख्ने गाँउपालिका ले	

						रेनकोट, हेडलाइट, लाइफ जकेट, इमरजेन्सी लाइट।		
६	गौमुलको विपद् पूर्व तयारी प्रतिकार्य योजना निर्माण खोज तथा उद्धार कर्ताको क्षमता विकास र सामग्री व्यवस्थापन	बैशाख मसान्त सम्म	गौमुल गाउँपालिका मा	गौमुल	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, नेपाली सेना, प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल, तथा अन्य संघ संस्थाहरु	तालिम सामग्री, खोज तथा उद्धार सामग्री र सहजकर्ताहरु		तालिम सामग्री, खोज तथा उद्धार सामग्री र सहजकर्ताहरु व्यवस्थापन गरी जनशक्ति तयार गर्नुपर्ने
७	आधारभूत आवश्यकताहरु मा प्रभावपार्ने खानेपानी ,संचार ,लत्ताकपडा ,अस्थाई आवास र खाद्यान्न तथा सरसफाइको व्यवस्थापन	जेठको दोस्रो हप्ता भित्र	उच्च जोखिम रहेका क्षेत्रमा	गौमुल गाउँपालिका	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी स्वास्थ्य कार्यालय स्वमंसेविका समुदाय, अन्य संघसंस्थाहरु खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता समिति, बन उपभोक्ता समिति, आमा समूह, बाल समूह, युवा समूह, जुनियर तथा युवा रेडक्रस सर्कल	पियूष वाटरगार्ड, विलचीड पाउडर,बाल्टिन, जग,खाद्यन्न,टेलिफ ोन सेवा ,लत्ता कपडा सुरक्षित आवासको व्यवस्थापन		प्रत्येक वडाका उच्च जोखिममा रहेका बस्तीहरुका लागि वडा स्तरमा व्यवस्थापन गर्नुपर्ने देखिन्छ ।
८	खाद्य तथा राहत		विपद्को उच्च	नेपाल खाद्यसंथान मार्तडी र स्थानिय	गौमुल गा.पा. र खाद्यसंस्थान,	चामल, दाल चिउरा नुन, तेल,		

	सामग्रीको व्यवस्थापन तथा भण्डारण	जेष्ठ मसान्त भित्र	जोखिम भएका क्षेत्रमा	व्यपारीहरु	युवा रेडक्रस सर्कल ,उद्योग वाणिज्य संघ	तथा स्थानीय अन्य खाद्य सामग्री		
९	आवास तथा गैर खाद्य सामग्री	जेष्ठ मसान्त भित्र	जोखिमपूर्ण स्थानमा	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी र गौमुल गाँउपालिका,सरोक रवाला संघ संस्थाहरु	गाउँपालिका, नेपाल प्रहरी, अन्य गैर सरकारी तथा गैर सरकारी संस्थाहरु	टेन्ट, कपडा र भाडाकुडा ५० सेट वडा स्तरमा स्थानीय तहमा		५० सेट वडा स्तरमा
१०	शैक्षिक व्यवस्था, (आपतकालिन सिकाई केन्द्र ,विद्यालयको विपद् जोखिम न्यूनीकरण योजना,)	जेष्ठ भित्र	उच्च जोखिम समुदायमा	शिक्षा विकास समन्वय इकाई समिति, गाँउपालिका स्तरको शिक्षा शाखा,पीसविन, गिफ्ट नेपाल एचआरसी ,,सेतोगुराँस	विद्यालय, शिक्षक अविभावक, विद्यार्थी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	किताव कापी सेट,		विषेश परिस्थिती बाहेक गाँउपालिकामाभरि रमा ,नियमानुसार ७२ घण्टा भित्र विद्यालय संचालन गरिनुपर्ने।

स्थानिय जलबायु अनुकुलन प्रतिकार्य योजना

प्रकोप: पहिरो

विपद्को समयमा गरिने क्रियाकलापहरु

क्र .स	के गर्ने	कहिले गर्ने	कहाँ गर्ने	कसले गर्ने	कसको सहयोगमा गर्ने	आवश्यक स्रोत	उपलब्ध स्रोत	आवश्यक	अनुमानित वजेट
१	खोज तथा उद्धार गर्ने	तत्काल	प्रभावित क्षेत्रमा	नेपाल प्रहरी, स्वमसेवक सशस्त्र प्रहरी	नेपाल प्रहरी र युवा स्वयंम सेवक स्वास्थ्य	प्रकोपको प्रभाव अनुसार, सुतीको, डोरी वेल्चा, गल र कोदालो,स्टेचर, सेप्टी हेलमेट, बुट,	१५ जना प्रहरी २४० जना स्वमसेवक		

					कर्मि	माक्स, रेनकोट, भिजिविलिटी जकेट, लाइफ जकेट			
२	प्राथमिक उपचार गर्ने	उद्धार कार्य सगसगै	सुरक्षित स्थानमा ल्याएर	रेडक्रस, स्वमं सेविका, स्काउट, स्वास्थ्य शाखा, बाल समुहका सदस्यहरु ,समुदाय परिचालक	उद्धारमा खटिएका व्यक्तिहरु	प्राथमिक उपचार वाकस प्रत्येक वडा र ३० जना दक्ष जनशक्ति	३० जना	३०ज ना	
३	मृतक तथा घाइतेको तथ्याङ्क संकलन गर्ने र स्थानिय विपद् तथा जलवायु अनुकुलन समिति मा पठाउने	सात दिन भिन्न	प्रकोप प्रभावित क्षेत्रमा	घटना घटेको वडाहरुले	नेपाल आर्मी नेपाल प्रहरी र राजनितिक दल	कपी डट्पेन र फर्मेट			राहत कोष व्यवस्थ ापन ६० लाख बराबर को व्यवस्थ ापन गर्ने
४	घाइतेको उपचार गर्ने	तत्काल	शिविर तथा अस्पताल मा	स्वास्थ्य शाखा	स्वास्थ्य शाखा	औषधी र जनशक्ति	रु.५ लाख बराबरको औषधी दक्ष जनशक्ति		
५	अस्थायी वास स्थानको व्यवस्था गर्ने	उद्धार कार्य सगसगै	विद्यालय तथा सार्वजनिक भवन	समुदाय, रेडक्रस, गैससहरु	डिभिजन वन कार्यालय तथा वनका अंगहरु र राजनीतिक	त्रिपाल काठ,डोरी,खाद्यान्न र अन्य सामग्री	२०० थान	२५० थान	८ लाख

					दल				
६	राहत वितरण गर्ने	तत्काल	शिविरहरू मा तथा आवश्यक स्थानमा	स्थानिय विपद् तथा जलवायु अनुकुलन प्रतिकार्य समिति रेडक्रस,पीसविन,ि गफ्ट,एच.आर.सि आइ एन एफ	LDCRC	सुख्खा तथा नगद राहत, गैर खाद्य सामग्रीहरू	आवश्यकता अनुसार		१० लाख
७	खानेपानी तथा सरसफाइको व्यवस्था गर्ने	तत्काल	शिविरहरू मा	एच आर सि, आइएनएफ, सहास,सेतो गुराँस, महिला विकास मंच आइ एन एफ	सरकारी तथा गैरसरकारी संघ संस्था	पाइप तथा ड्रम २० थान २० लिटरको	पाइप	ड्रम २० थान गिलास जग	५० हजार
८	आपतकालिन शिक्षा सञ्चालन गर्ने	सात दिन भित्र	शिविरहरू मा	एच आर सि, आइएनएफ, सहास,सेतो गुराँस, महिला विकास मंच आइ एन एफ	विद्यालयहरू संघ संस्था र चेतनशील जनशक्ति	किताव डडपेन र प्रभावित क्षेत्रको शिक्षक		१० थान	५० हजार
९	संरक्षण	तत्काल	शिविरहरू मा	नेपाल प्रहरी चौकी ,न्यायीक समिति र संघसंस्थाहरू ,	सेल्टर, सेफहाउस	सामग्री			

प्रकोप : पहिरो
विपद् पछि गरिने क्रियाकलापहरू

क्र स	के गर्ने	कहिले गर्ने	कहाँ गर्ने	कसले गर्ने	कस सहयोगमा गर्ने	आवश्यक स्रोत	उपलब्ध स्रोत	अभाव वा फरक	अनुमानित वजेट
१	प्रकोप प्रभावितलाई राहत	प्रकोप भएको	प्रभावित	स्थानिय विपद् तथा जलवायु	गौमुल गाउँपालिका गैर सरकारी संघ	क्षतिको विवरण	राहत		

	वितरण गर्ने	३५ दिन भित्र	समुदायमा	अनुकुलन समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	संस्था, बाल समूह, आमा समूह, युवा समूह, युवा रेडक्रस सर्कल, स्थानीय समुदाय	अनुसार	कोष		
	पुनर्लाभ (पुनर्निर्माण, पुनरस्थापना)	प्रकोपको प्रभाव रोकिएपछि	समुदायमा	संघिय सरकार, प्रदेश सरकार, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	युवा क्लब, सामाजिक स्वसेवक जिल्ला समन्वय समिति गौमुल गाँउपालिका, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, डिभिजन वन कार्यालय, गैर सरकारी संस्थाहरु, वन उपभोक्ता समिति, सामुदायिक वन समिती	क्षतिको विवरण अनुसार	स्थानीय स्रोत		
	प्रकोप प्रभावित हरुलाई सहूलियत दर र विना धितो ऋण उपलब्ध गराउन पहल गर्न	पुनःस्थापना कार्य पछि	जिल्ला स्तरमा	कृषि ज्ञान केन्द्र तथा गौमुल कृषी शाखा, सहकारी, कृषी विकास बैक, रावा. बैक अन्य विकासे बैकहरु आदि	गौमुल कृषी शाखा कृषि विकास बैक गौमुल स्थित सहकारी संस्थाहरु	आवश्यक कागजातहरु	ऋण		

प्रतिकार्य योजना

प्रकोप: असिना

विपद्को पुर्वको समयमा गरिने क्रियाकलापहरु

क्र स	के गर्ने	कहिले गर्ने	कहाँ गर्ने	कसले गर्ने	कस कसको सहयोगमा गर्ने	आवश्यक स्रोत	उपलब्ध स्रोत	अभाव वा फरक	अनुमानित बजेट
१	कृषी ज्ञान केन्द्र बाट असिना सहने जातका	हरेक बाली पात्रो अनुसार	समुदायमा	कृषी शाखा गौमुल, कृषक र यसका	कृषी ज्ञान केन्द्र कृषी शाखा, प्रदेश सरकार,	जनशक्ती, जेटिए, हरु कृषी औजार हरु अन्य			

	बालिको विषयमा कृषकहरुलाई अनुशिक्षण			सरोकारवाल हरु		सामग्री			
२	छिटो पाक्ने लगाउने समय नियमित जस्तो फरक पार्ने	नियमित मौषम भन्दा अलि अघाडी	समुदायमा	कृषकहरुले	गौमुल कृषी शाखा र कृषी ज्ञान केन्द्र, एग्रोभेट	आवश्यकता अनुसार जनशक्ती आवश्यक विउ विजन			४ लाख
३	स्थानिय तथा रैथाने बालीको प्रर्वधन गर्ने लगाउने	हालको बाली पात्रो अनुसार	असिना प्रभावित क्षेत्रमा	समुदायका कृषक समुह तथा कृषी शाखा	गौमुल कृषी शाखा सरकारी तथा गैरसरकारी संघ संस्था, नागरिक समाज राजनितिक दल	जनशक्ति, पहिचान,	जनशक्ति रैथाने बालीको विउ		
४	फलफुल खेती संचालन	असिना छक्ने पलाष्टीक फलफुल खेती गरिएको क्षेत्रमा प्रयोग गर्ने	फलफुल खेती गरिएको क्षेत्रमा प्रयोग गर्ने	कृषकहरुलो	गौमुल कृषी शाखा तथा गैरसरकारी संघ, नागरिक समाज राजनितिक दल	जनशक्ति, पहिचान,	जनशक्ती:		३ लाख बराबर
५	तरकारी खेतीलाई	टनेल हाउसको प्रयोग	समुदायमा	कृषकहरुले	गौमुल कृषी शाखा, कृषी ज्ञान केन्द्र	तरकारीको विउविजन तथा अन्य सामग्रीहरु	जेटिए, अगुवा कृषक, सामग्री तथा विउविजन		

प्रतिकार्य योजना

प्रकोप: असिना

विपद् पश्चात्को समयमा गरिने क्रियाकलापहरु

क्र स	के गर्ने	कहिले	कहाँ	कसले गर्ने	कस	कसको	आवश्यक स्रोत	उपलब्ध	अभाव	अनुमानित

		गर्ने	गर्ने		सहयोगमा गर्ने		स्रोत	वा फरक	बजेट
१	विपदले निम्त्याएको क्षेत्रीको विवरण संकलन	क्षेत्री भएको लगत्तै	समुदायमा	वडा कार्यालय र सरोकारवाल हरु	गौमुल गा.पा. वडाकार्यालय र अन्य संघसंस्थाहरु ,	जनशक्ती , जेटिए,हरु ,स्वयमसेवकहरु	जनशक्ती , जेटिए,हरु ,स्वयमसेवकहरु		
२	राहत व्यवस्थापन तथा वितरण	वैशाख को दोस्रो साता	समुदायमा	LDCRC & WDCRC	कृषी शाखा र कृषी ज्ञान केन्द्र , एग्रोभेट, खाद्य संस्थान स्थानिय व्यापी	आवश्यकता अनुसार जनशक्ती आवश्यक विउ विजन ,खाद्यान्न			८ लाख
३	अनुगमन तथा समिक्षा	विपद् घटना पश्चात्	असिना प्रभावित क्षेत्रमा	समुदायका कृषक समुह तथा कृषी शाखा	गौमुल गा.पा. कृषी शाखा तथा गैरसरकारी संघ संस्था , नागरिक समाज राजनितिक दल	गौमुल गा.पा. कृषी शाखा तथा गैरसरकारी संघ संस्था , नागरिक समाज राजनितिक दल			

प्रतिकार्य योजना

प्रकोप: खडेरी

विपद्को समयमा गरिने क्रियाकलापहरु

क्र स	के गर्ने	कहिले गर्ने	कहाँ गर्ने	कसले गर्ने	कस सहयोगमा गर्ने	कसको आवश्यक स्रोत	उपलब्ध स्रोत	अभाव वा फरक	अनुमानित बजेट
१	खानेपानीको व्यवस्था गर्ने	खडेरी परिरहेको समयमा	खडेरी प्रभावित क्षेत्रमा	खा.पा. तथा शिचाई था जलस्रोत डि. कार्यालय	गौमुल गाँउपालिका तथा गैरसरकारी संघ संस्था नागरिक समाज	जनशक्ति, मुहान पहिचान, पाइपको व्यवस्थापन	जनशक्ति, मुहान	पानीको मुहान	
२	खाद्यान्न तथा राहतको व्यवस्था गर्ने	खडेरी परिरहेको समयमा	खडेरी प्रभावित क्षेत्रमा	नेपाल खाद्य संस्थान	गैरसरकारी संघ संस्था नागरिक समाज राजनितिक दल, साल्ट ट्रेडिङ कम्पनी , खाद्य संस्थान	खाद्यान्न सामाग्रीहरु		चामल, दाल, तेल, पिठो, नुन आदि	
३	खडेरी सहन	सिजन	खडेरी प्रभावित	कृषि ज्ञान	गाँउपालिकाको कृषी	विउ विजन, कृषि औजार	कृषीज्ञान केन्द्र,	विउ विजन,	

	सक्ने विउ विजनको व्यवस्था गर्ने	अनुसार	क्षेत्रमा	केन्द्र	शाखा तथा संघ संस्था	केन्द्र, एगोभेट	एगोभेट	कृषि औजार	
४	सिंचाईको लागि योजना निर्माण तथा पुर्ननिर्माण	निरन्तर	खडेरी प्रभावित क्षेत्रमा	नगरपालिका गाउँपालिका	संघसंस्था	प्राविधिक तथा आर्थिक			

प्रतिकार्य योजना

प्रकोप : खडेरी

प्रकोप पछि गरिने क्रियाकलापहरु

क्र.स	के गर्ने	कहिले गर्ने	कहाँ गर्ने	कसले गर्ने	कस कसको सहयोगमा गर्ने	आवश्यक स्रोत	उपलब्ध स्रोत	अभाव वा फरक	अनुमानित बजेट
१	सिंचाइको व्यवस्था गर्ने	खडेरी पछि	खडेरी प्रभावित क्षेत्रमा	गौमुल कृषी शाखा ,अन्य गैसस	सम्बन्धित निकाय, गैसस	प्राविधिक, तथा निर्माण सामग्री	प्राविधिक, तथा निर्माण सामग्री		
२	खानेपानीका स्रोतको पहिचान गरी पानीको व्यवस्था गर्ने	खडेरी पछि	खडेरी प्रभावित क्षेत्रमा	ग्रामिण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना यस गाँउपालिकामा संचालित., गैससहरु	गाँउपालिका गैरसरकारी संघ संस्था	प्राविधिक, तथा निर्माण सामग्री	प्राविधिक, तथा निर्माण सामग्री		
३	वृक्षारोपण गर्ने	असार साउन	खडेरी प्रभावित क्षेत्रमा	जिल्ला वन डिभिजन कार्यालय, गाँउपालिका	गैरसरकारी संघ संस्था, समुदाय	वोट विरुवा	वोट विरुवा		
४	अनुगमन गर्ने	निरन्तर	कार्य गरेका क्षेत्रमा	गाँउपालिका स्थित सरोकार वालाहरु	गाँउपालिका तथा गैरसरकारी संघ संस्था, समुदाय	जनशक्ति	जनशक्ति		

प्रतिकार्य योजना

प्रकोप : जंगली जनावरको आतंक

प्रकोप पुर्व गरिने क्रियाकलापहरु

क्र.स	के गर्ने	कहिले गर्ने	कहाँ गर्ने	कसले गर्ने	कस कसको सहयोगमा गर्ने	आवश्यक स्रोत	उपलब्ध स्रोत	अभाव वा फरक	अनुमानित बजेट
१	बालीनालीको रेखदेख	खेती संचालन भए देखि	समुदाय मा	समुदायमा कृषकहरुले	कृषक समुहहरुको सदस्यहरुले	हेरालु व्यवस्थापन			
२	जंगली जनावर टोकाई बाट वच्च होसियारी अपनाउने	निरन्तर	समुदाय मा	किसान तथा समुदायको वस्ती					उपचारका लागि जिल्ला अस्पताल अन्य संयन्त्र संग समन्वय
३	पीडितलाई राहतको कार्यक्रम	निरन्तर	समुदाय वडा स्तरमा	LDCRC, WDCRC, अन्य संघ संस्थाहरु	गैरसरकारी संघ संस्था, समुदाय	आवश्यक सामग्री सहयोग			

२.९गाउँपालिका स्थिती महत्वपूर्ण टेलीफोन नम्बरहरु

क्र.स.	नाम	टेलिफोन नं.	कैफियत
१	हरी रोकाया अध्यक्ष	९८४८६१८९४१	
२	सिता थापा उपाध्यक्ष	९८५८४८८४१२	
३	प्रहरी चौकी प्रमुख		
४	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	९८४८८२८३५१	
५	कृषी शाखा प्रमुख	९८४८६८८२८२	
६	शिक्षा शाखा प्रमुख	९८६८५७७५४०	
७	विपद शाखा प्रमुख	९८४८६०९५६३	

२.१० स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको नामावली

क्र.सं.	प्रतिनिधित्व	पद	कैफियत
१.	गाउँपालिका अध्यक्ष— हरि बहादुर रोकाया	अध्यक्ष	
२	उपाध्यक्ष सिता थापा	उपाध्यक्ष	

३	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत – जगदिश प्रसाद भऽ	सदस्य	
४	शिक्षा शाखा – राम नाथ	सदस्य	
५	स्वास्थ्य शाखा हरीश चन्द्र वि क	सदस्य	
६	कृषि शाखा दिपेन्द्र साकी	सदस्य	
७	भेटनरी शाखा लोकेन्द्र रोकाया	सदस्य	
८	प्राविधिक शाखा धर्म खडायत	सदस्य	
९	इलाका कार्यालय प्रमुख	सदस्य	
१०	पत्रकार रमित वि क	सदस्य	
११	गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन शाखाको प्रमुख—कृष्ण बहादुर रोकाया	सदस्य सचिव	

२.११ वडा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समितिको संरचना

क्र. सं.	प्रतिनिधित्व	पद	कैफियत
१.	वडाको अध्यक्ष	अध्यक्ष	
२	वडा सदस्यहरु	सदस्य	
३	विषयगत शाखाका प्रमुखवा प्रतिनिधि	सदस्य	
४	वडामा रहेका सुरक्षा निकायका प्रमुखहरु	सदस्य	
५	स्थानीय नेपाल रेडक्रस सोसाइटीका, गैर सरकारी संस्थाका तर्फबाट एकजना महिला सहित २ प्रतिनिधि	सदस्य	
६	वडा सचिव	सदस्य सचिव	

योजना तर्जुमा तथा समन्वय समितिको संरचना

क्र. सं.	प्रतिनिधित्व	पद	कैफियत
१.	गाउँपालिका उपाध्यक्ष	संयोजक	समितिले आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित क्षेत्रका विषय विज्ञ वा विषयगत शाखा महाशाखा/कार्यालय प्रमुखलाई योजना तर्जुमा कार्यमा आमन्त्रण गर्न सकिने ।
२	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	सदस्य	
३	विषयगत क्षेत्रहेर्ने कार्यपालिकाका सदस्यहरु	सदस्य	
४	गाउँपालिकाको विपद् जोखिम व्यवस्थान हेर्ने शाखा वा महाशाखा प्रमुख	सदस्य सचिव	

उपसमितिरूको स्वरूप र काम कर्तव्य तथा अधिकार

स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति, योजना तर्जुमा तथा समन्वय समितिसँग आवश्यक सहयोग तथा समन्वयका लागि तथा स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापनको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि निम्नअनुसार उप-समितिहरु गठन गर्नु पर्नेछ, तथापी स्थानीय अवश्यकतालाई दृष्टिगत गरी उप-समितिकाहरुको सङ्ख्या थपघट गर्न सकिनेछ:

क्र.सं.	उप-समितिको नाम	ध्यान दिनु पर्ने कुरा	पदावधि
१	वातवरण तथा विपद् व्यवस्थापन उप समिति	उप-समितिको सदस्य चयन गर्दा उपलब्ध भएसम्म सम्बन्धित विषयमा ज्ञान भएका बालबालिका, महिला, दलित, जनजाति, अपाङ्गता भएका तथा विपद्को उच्च जोखिममा रहेका समुदायका प्रतिनिधिलाई प्राथमिकता दिनु पर्नेछ।	पदेन सदस्यबाहेक अन्य सदस्यको कार्यकाल पाँच वर्षको हुनेछ,
२	पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य उप समिति		
३	अनुगमन तथा मूल्याङ्कन उपसमिति		
४	लैङ्गिक समानता तथा संरक्षण उपसमिति		

२.१२ उपसमितिहरुको काम, कर्तव्य तथा अधिकार

१. वातवरण तथा विपद् व्यवस्थापन उप समिति		
विपद् पूर्व	विपद्को समय	विपद् पश्चात्
पूर्वसूचना तथा चेतावनी प्रणालीबारे सञ्चार माध्यम र अन्य स्रोतबाट प्राप्त सूचना प्राप्त गर्ने पूर्वचेतावनी प्रणालीको स्थापनाका लागि जिविस, गाविस, जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण डिभिजन कार्यालयसँग समन्वय गर्ने उपलब्ध पूर्वचेतावनी प्रणालीको सुरक्षा र संरक्षण गर्ने विपद्सम्बन्धी काम गर्ने वा अन्य सरोकारवाला निकायमा विपद्बारे सही जानकारी दिने समुदायसँग नियमित छलफल गर्ने र स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिमा प्रतिवेदन नियमित रूपमा दिने सञ्चारमाध्यम, पत्रकार महासङ्घ, स्थानीय पत्रकारसँग समन्वय गरी सूचना लिने र दिने काम गर्ने विपद् जोखिम व्यवस्थापनसम्बन्धी ज्ञानबद्धक सामग्रीको खोजी गरी समुदायमा उपलब्ध गराउने आपत्कालीन समयमा चाहिने निकायको फोनको सूची तयार गरी समुदायका सबै सदस्यलाई उपलब्ध गराउने जनचेतना अभिवृद्धिका सामग्री जिल्ला र केन्द्रबाट सङ्कलन गरी जनचेतना अभियानमा हुने खर्च कटौती गर्ने सूचना प्रवाह र प्राप्तिको भरपर्दो संयन्त्रका लागि जिल्ला आपत्कालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र, जल तथा मौसम विभागका स्टेसनहरु, स्थानीय तहमा समुदाय आफैले	विपद्को सूचना सबैभन्दा पहिले खोज तथा उद्धार कार्यदललाई दिने यस्तो सूचना जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र, स्थानीय प्रहरी, जिल्ला प्रहरी, शसस्त्र प्रहरी, नेपाली सेना, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, गाविस, जिबिस र जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिलाई उपलब्ध गराएर सहयोग माग गर्ने विपद्सम्बन्धी सम्पूर्ण जानकारी जानकारी स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिमाफर्त, जिबिस र जिल्ला	क्षति विश्लेषण कार्यदलबाट भएको कार्य र क्षतिको अवस्थाको जानकारी लिने विपद्पछि उत्पन्न भएको थप सङ्कटासन्नता र जनजीवनमा परेको असरको समीक्षा गर्ने जनजीवनमा परेको असरअनुसार पूर्वतयारीका कार्यलाई निरन्तरता दिने। पूर्व सूचना प्रणालि संग सम्बन्धित संरचनागत पुजिमा भएको क्षतिको मर्मत संभार गर्ने र थप संरचनाको आवश्यकता भएमा

संचालन गरेका स्टेसनहरु विचमा नियमित छलफल, बैठक, अनुगमन गर्ने र आवश्यकता अनुसार सूचना आदान प्रदान संयन्त्रमा परिमार्जन गर्ने ।	दैवी प्रकोप उद्धार समितिलाई दिने विपद्बारेको समाचार तथा सूचना सञ्चारमाध्यम वा पत्रकारलाई उपलब्ध गराउने	पहल गर्ने । स्थापित संयन्त्रमा भएका कमि कमजोरिमा सुधार ल्याउन पहल गर्ने ।
२. पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य उपसमिति		
विपद्बाट विस्थापितलाई राख्नको लागि सुरक्षित स्थानको पहिचान गर्ने उद्धारका लागि आवश्यक पर्ने सामग्रीको बन्दोबस्त गर्न स्थानीय प्रहरी, नेपाली सेना, जिल्ला दवी प्रकोप उद्धार समितिसँग समन्वय गरी सहयोग माग गर्ने उद्धारका लागि नेपाल रेडक्रस सोसाइटीसँग समन्वय गर्ने बाढी र पहिरोको समयमा उद्धार गर्न सक्ने समुदायका सदस्यको पहिचान गरी उनीहरूको सम्पर्क नम्बर अध्यावधिक राख्ने उद्धारकर्मीका लागि तालिमको व्यवस्था गर्न गैसस, नेपाल रेडक्रस, प्रहरी र सेनासँग समन्वय गर्ने समुदायस्तरबाट उपलब्ध हुने राहत सामग्री सङ्कलन र भण्डारणको व्यवस्था गर्ने सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन कोषको स्थापना गर्ने राहत सामग्री प्रयोग नभएमा त्यस्तो सामग्री नियमानुसार बिक्री गरी प्राप्त रकम कोषमा जम्मा गर्ने विपद्को समयमा घाइतेको उपचारको लागि प्राथमिक उपचार सामग्रीको व्यवस्था गर्ने विपद् नभएमा प्राथमिक उपचार सामग्रीको समय बाँकी रहँदै प्रयोग गरी पुनः नयाँ सामग्री तयारी अवस्थामा राख्ने स्थानीय स्वास्थ्य चौकीसँग समन्वय गरी आवश्यक सामग्री माग गर्ने स्थानीय तहमा एमबुलेन्स उपलब्ध भएमा सोको मर्मतसम्भार गरी दुरुस्त राख्ने व्यवस्था मिलाउने स्वास्थ्य र सरसफाइसम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि गरी विपद् पहिले र पछि हुन सक्ने महामारी तथा जनस्वास्थ्यसम्बन्धी समस्याबारेमा जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने	विपद् हुने मौसममा खोज तथा उद्धारको लागि तयारी अवस्थामा रहने सूचना तथा पूर्वचेतावनी कार्यदलको सूचनाका आधारमा अति जोखिममा रहेका परिवारलाई सुरक्षित स्थानमा लैजाने त्यस्ता परिवारको महत्वपूर्ण सम्पत्ति र पशुधनको रक्षा तथा उद्धार गर्ने समुदायमा रहेका महिला, अपाङ्ग, बूढाबूढी, गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाको सूची तयार गरी मूल समितिलाई दिने र सहयोगको प्राथमिक सूचीमा राख्न आग्रह गर्ने घाइतेको तत्काल उपचार गर्न उद्धार कार्यदलसँगै विपद् प्रभावित क्षेत्रमा जाने घाइतेको प्राथमिक उपचार गरी आवश्यक परेमा स्वास्थ्यसंस्थामा पठाउने	उद्धार गरिएका व्यक्ति, धनसम्पत्ति, पशुधनको सूची तयार गरी मूल समितिलाई दिने विपद्मा परेर हराएका वा मृत्यु भएका मानिस र घरपालुवा पशुको सूची तयार गरी मूल समितिमाफत सुरक्षा निकाय र गाविसलाई उपलब्ध गराउने उद्धार सामग्री पुनः यथास्थानमा राख्ने विपद्पछि फोहोरमैला व्यवस्थापनका कार्य गर्ने विस्थापित बसेको स्थानमा सरसफाइका कार्यलाई नियमित रूपमा सञ्चालन गर्ने महामारीजन्य रोगहरूको नियमित निगरानी गर्ने र सम्बन्धित निकायलाई जानकारी दिने स्वास्थ्य, सरसफाइ र जनस्वास्थ्यसम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने

● जनचेतना अभिवृद्धिको लागि जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय र अन्य स्वास्थ्यसंस्थासँग सहयोग माग गर्ने ● स्वयंसेवकहरूलाई विपद् र महामारीबारे अभिमुखीकरण गर्ने		
३. अनुगमन तथा मूल्याङ्कन उपसमिति		
● पूर्ण रूपमा विस्थापित हुने परिवारलाई बसोबासको व्यवस्थाका लागि सार्वजनिक जग्गाको पहिचान गरी त्यस्तो जग्गा उपयोग गर्न नगरपालिका र गाउँपालिकामार्फत् सम्बन्धित निकायसँग अनुमति लिने प्रक्रिया अधि बढाउने ● विस्थापितलाई सुरक्षित राख्ने स्थानको लागि उद्धार कार्यदलसँग समन्वय गरी सुरक्षित स्थानको पहिचान गर्ने ● स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको निर्देशनमा आवश्यक कार्य गर्ने ● विपदपूर्व नै जनधनको हुन सक्ने क्षतिको विवरण सङ्कलन गर्ने । ● सम्भाव्य क्षति विश्लेषण नमुना फाराम तयार गर्ने । ● क्षति विश्लेषण स्वयंसेवकहरूलाई तालिम दिने । ● क्षति विश्लेषण स्वयंसेवकहरूलाई तयारी अवस्थामा राख्ने ।	● सही समयमा कार्ययोजनाअनुसार राहत व्यवस्थापन गर्ने ● जिल्लाबाट प्राप्त अनुदान वा राहत वितरणमा जिल्लाको कार्यदललाई सहयोग गर्ने ● स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिसँग सहमति लिएर अन्य आवश्यक कार्य गर्ने ● विपद्बाट भएको क्षतिको लेखाजोखा गरी आपत्कालीन सहयोगको आवश्यकता पहिचान गर्ने ● उपलब्ध सूचनाका आधारमा सहयोगका लागि स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिमार्फत सम्बन्धित निकायलाई उपलब्ध गराउने ।	● विस्थापित भएर पुनःस्थापन हुन नसकेका परिवारलाई सुरक्षित स्थानमा बसोबासको व्यवस्थाका लागि पहल तथा पैरवी गर्ने ● पुनःस्थापना हुन सक्ने परिवारको घर मर्मतसम्भारको लागि पहल गर्ने र सहयोगको लागि जिल्ला विपद् उद्धार समितिलाई स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिमार्फत् सिफारिस गरी पठाउने ● क्षतिको विस्तृत विश्लेषणका लागि सङ्कलन गर्ने । ● गरिएको कामको समिक्षा गरी कमी कमजोरीहरूलाई पत्ता लगाउने ।
४. लैङ्गिक समानता तथा संरक्षण उपसमिति		
● मनोसामाजिक परामर्शदाताहरूको रेकर्ड अद्यवधिक गर्ने र तालिम संचालनको बन्दोबस्त मिलाउने ● विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन तथा जनचेतना अभिवृद्धि र अन्य क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरूमा लैङ्गिक समानता र सामाजिक समोवेशीकरण सुनिश्चित गर्ने ● लैङ्गिक समानता र संरक्षण सम्बन्धी अभिमुखीकरण गर्ने	● विपद् प्रतिकार्यका दौरान हुन सक्ने भेदभाव, हिंसा, दुर्व्यवहार आदि घटनाको अनुगमन र पहिचान गर्ने ● घटना घटेको वा घट्न सक्ने अवस्थामा कानूनी सहयोग तथा परामर्शमार्फत् दोषीलाई कारवाही गर्न सकिने व्यवस्था मिलाउने	● विपद्बाट प्रभावित व्यक्ति, परिवार र जोखिममा रहेका विभिन्न समूहमाथि विपद्को समय वा विपद् पश्चात् उत्पन्न हिंसा, शोषण, दुर्व्यवहार, भेदभाव एवं हेलामा परेका समूहलाई मानवीय मापदण्डका

● अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु, जेष्ठ नागरिक, महिला, गर्भवति महिला तथा बालबालिका मैत्री आश्रयस्थलको पहिचान र निर्माणमा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समितिलाई सहयोग गर्ने ● अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु, जेष्ठ नागरिक, महिला, गर्भवति महिला, दलित, जनजाति तथा बालबालिकालाई सुरक्षा सम्बन्धी पूर्वजानकारी एवं अभिमुखीकरण गर्ने ●	● विपद् प्रभावितलाई आवश्यकता अनुसार मनोपरामर्श दिने ● हराएका वा विछोडिएका परिवारको खोजी र पुनर्मिलनको लागि सहजीकरण गर्ने ● राहत वितरण गरिँदा राहत सामग्रीहरु बालबालिका, महिला, गर्भवति तथा सुत्केरी महिलाका लागि विशेष सामग्रीको व्यवस्था गर्न विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समूहलाई आग्रह र सहयोग गर्ने	आधारमा संरक्षण प्रदान गर्नु

